

מבחן לשון – ברוח בגרות עולים

מבחן למורה | אחרי הבחירות – ובחירות בחייו

מבנה המבחן: חלק ראשון – הבנה והבעה (75 נק'): פרק א – הבנת הנקרא, שאלות 1 עד 11 (55 נק'); פרק ב – הבעה, שאלה 12 או 13 (20 נק'). חלק שני – לשון, שאלות 14 עד 18 (25 נק', 5 לכל שאלה). סה"כ 100 נקודות. משך מומלץ: 90 דקות.

עקרונות כלליים לבדיקה: בשאלות ההבנה מקבלים כל תשובה שמבטאת את הרעיון הנכון, גם במילים של התלמיד וגם אם יש בה שגיאות כתיב שאינן משנות את המשמעות. בחלק הלשון נדרשת צורה מדויקת.

חלק ראשון – פרק א: הבנת הנקרא (55 נקודות)

א. (2 נק') נועם עוד לא יכול להצביע (אין לו זכות בחירה), ולכן חשב שהבחירות לא שייכות לו. ב. (2 נק') אביו ענה: "אתה אולי לא מצביע בקלפי, אבל אתה בוחר כל יום." (מקבלים גם ניסוח במילים של התלמיד: גם הוא מקבל החלטות כל יום.)	שאלה 1 4 נק'
לכל סעיף 2 נק': 1 נק' על הקביעה (נכון / לא נכון) ו-1 נק' על הנימוק. קביעה בלי נימוק = 1 נק'. א. לא נכון. "חלק מהבחירות קטנות ויומיומיות" (מה ללבוש, איזה שיר לשמוע) – הן לא משפיעות על העתיד. (פסקה ב) ב. נכון. "חוקרים מצאו שבגיל ההתבגרות הדעה של החברים חשובה לנו לפעמים יותר מן הדעה של ההורים." (פסקה ג) ג. לא נכון. "אין בזה רע: חברים טובים יכולים לעזור לנו להחליט." (פסקה ג) ד. נכון. "בחרתי להצטרף לתנועת נוער, ושם מצאתי חברים קרובים." (פסקה ה)	שאלה 2 8 נק'
התשובה הנכונה: מחיצה או וילון שמסתירים את הבוחר (התשובה השנייה ברשימה).	שאלה 3 3 נק'
א. (2 נק') כאשר אנחנו מוותרים על מה שאנחנו באמת רוצים רק כדי להיות כמו כולם. ב. (3 נק') כל דוגמה הגיונית שאינה מופיעה בטקסט, למשל: לעשן או לשתות אלכוהול כי כולם עושים זאת; ללבוש בגדים של מותג מסוים; להצטרף לצחוק על תלמיד אחר; לא ללכת לחוג כי החברים לא הולכים. דוגמה מן הטקסט (מגמה, נעלים, סרטון) = 1 נק' לכל היותר.	שאלה 4 5 נק'
התשובה הנכונה: הסרטונים משפיעים עלינו גם כשלא ביקשנו מהם עצה (התשובה השנייה ברשימה). הסבר למורה: המירכאות מראות שהמילה לא במשמעות הרגילה שלה – הסרטונים לא באמת "מציעים", אלא משפיעים עלינו בלי שנרגיש.	שאלה 5 4 נק'
בתנועת הנוער (המקום שאנה הצטרפה אליו).	שאלה 6 3 נק'
הפסקה המתאימה: פסקה ד (2 נק'). הנימוק (4 נק'): פסקה ד עוסקת בהשפעה של הרשתות החברתיות על הבחירות שלנו. מאיה ראתה את המעיל בהרבה סרטונים והרגישה שהיא חייבת לקנות אותו, אבל אחר כך גילתה שהיא בכלל לא רצתה אותו – כמו שכתוב בפסקה: "האם אני באמת רוצה את זה, או שרק ראיתי את זה הרבה פעמים?" נימוק כללי בלבד ("כי זה מתאים") = 1 נק'. פסקה ג עם נימוק על לחץ חברתי = 2 נק' לכל היותר.	שאלה 7 6 נק'

א. (3 נק', 1 לכל שלב בסדר הנכון): שלב 1 – לאסוף מידע (לשאל אנשים עם ניסיון ולבדוק את האפשרויות). שלב 2 – לכתוב את היתרונות והחסרונות של כל אפשרות. שלב 3 – לשאול את עצמנו מה באמת חשוב לנו (ולא רק לחברים או להורים). ב. (3 נק') כל שלב שנבחר, בתנאי שיש נימוק הגיוני. למשל: השלב האחרון, כי בני נוער מושפעים מאוד מחברים ומהרשתות, וחשוב שיבחרו לפי מה שהם רוצים. בחירה בלי נימוק = 1 נק'.	שאלה 8 6 נק'
3 נק' לכל עצה: 2 נק' לעצה ו-1 נק' לציון הפסקה. עצות אפשריות: • לשאול את עצמו מה באמת חשוב לו ולא לבחור רק בגלל החברים / לא לוותר על מה שהוא אוהב רק כדי להיות כמו כולם (פסקה ג או פסקה ו). • לאסוף מידע על שתי המגמות, לדבר עם אנשים עם ניסיון ולכתוב יתרונות וחסרונות (פסקה ו). • לזכור שחברים טובים יכולים לעזור להחליט, אבל ההחלטה שלו (פסקה ג); לקחת אחריות ולא לתת לאחרים להחליט במקומו (פסקה ז). • לדעת שאם הבחירה לא תתאים לו, אפשר לפעמים לעבור מגמה (פסקה ז).	שאלה 9 6 נק'
1.5 נק' לכל מילה. א. (1) ממליצים = מיעצים / מציעים. (2) פוחדים = מפחדים / חוששים. ב. (1) הפוך ל"יתרונות": חסרונות. (2) הפוך ל"התרחק": להתקרב / יתקרב. (מקבלים כל צורה של הפועל "התקרב").	שאלה 10 6 נק'
(2 נק') התשובה הנכונה: כל אדם, גם צעיר, בוחר כל יום, וחשוב שיבחר בעצמו וייקח אחריות (התשובה השלישית ברשימה). (2 נק') משפט מפסקה ז, למשל: "העיקר הוא לקחת אחריות על הבחירות שלנו ולא לתת לאחרים להחליט במקומנו." או: "גיליתי שאני בוחר כל יום – ושהבחירות שלי בונות את מי שאני."	שאלה 11 4 נק'

חלק ראשון – פרק ב: הבעה (20 נקודות)

תוכן ורעיונות – 10 נק': התלמיד עונה על כל חלקי המשימה. בנושא 12: מה בחר, איך החליט, מה למד. בנושא 13: עמדה ברורה ולפחות שני נימוקים (אפשר גם להתייחס לעמדה השנייה). שימוש ברעיון מן הטקסט – יתרון. מבנה וארגון – 4 נק': פתיחה, גוף וסיום; פסקאות; מילות קישור מתאימות (קודם כול, בנוסף, לעומת זאת, לכן, לסיכום). לשון – 6 נק': התאמה במין ובמספר, זמנים נכונים, אוצר מילים מגוון, פיסוק וכתוב. שגיאות שאינן פוגעות בהבנה – הורדה קטנה בלבד. היקף: כ-100 מילים. חיבור קצר מאוד (פחות מ-60 מילים) – עד 10 נק' בסך הכול. חיבור שאינו עוסק בנושא – עד 5 נק'.	שאלה 12 / 13 20 נק'
--	---------------------------------------

חלק שני – לשון (25 נקודות, 5 לכל שאלה)

נקודה אחת לכל פועל (צורה מדויקת): (1) הצביעו (2) תתחיל (3) כותב (4) תרצו; בדקו (ציווי, רבים) – מקבלים גם "תבדקו".	שאלה 14 5 נק'
א. (3 נק', 1 לכל סעיף): (1) חשובות – "החלטות" הוא שם בנקבה רבות. (2) את תוצאות הבחירות – בצירוף סמיכות ה' הידיעה באה לפני הסומך (המילה השנייה). (3) שלוש שנים – "שנה" היא מילה בנקבה, ולכן המספר בצורת נקבה. ב. (2 נק'): החלטתנו.	שאלה 15 5 נק'

נקודה אחת לכל מספר: א. שלוש־עשרה (בת שלוש־עשרה) ב. שלושים ושניים (תלמידים) ג. חמש־עשרה (דקות) ד. שלוש (מגמות) ה. שני (מאמרים – צורת הנסמך של "שניים").	שאלה 16 5 נק'
א. (3 נק', 1 לכל משפט): (1) אנה עלתה לישראל לפני שלוש שנים. (2) אנה הצטרפה לתנועת נוער. (3) בתנועת הנוער (שם) היא מצאה חברים קרובים. כל משפט צריך להיות עצמאי – עם נושא ונשוא. ב. (2 נק'): נועם רק בן שש־עשרה, לכן הוא עדיין לא יכול להצביע בבחירות. (משפט שבו "לכן" באה לפני הסיבה – 0 נק').	שאלה 17 5 נק'
נקודה אחת לכל מילה, לפי הסדר: לפני (שהחלטת) – עם (היועצת) – כדי (לשמוע) – בין (כמה מגמות) – אחרי (שבוע של מחשבה). מילים שלא נדרשות: על, בלי, אצל. ("אצל היועצת" בסעיף השני אינו מתאים לפועל "דיברתי").	שאלה 18 5 נק'